

ПЛАН ВІДНОВЛЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ

Череп Алла Василівна

*доктор економічних наук, професор,
Запорізький національний університет*

Лещенко Анатолій Анатолійович

аспірант

Запорізького національного університету

Сьогоднішня ситуація для нашої держави дуже складна та не стабільна. Україна кожного дня потерпає від звірств терористичної росії, а через постійні бомбардування страждає промисловість, енергетика, сільське господарство, малий та середній бізнес і головне мирне населення.

Ми віримо та знаємо про нашу неминучу перемогу, по іншому не може й бути. Постають питання: як відновити те, що кожен день руйнують? Як відновити нашу економічну, енергетичну, військову міць? А головне не просто відновити, а й прискорити і збільшити її до рівня передових країн світу, адже Україна на це заслуговує, тому що ми талановита, працююча нація нескорених.

Якщо розраховувати тільки на свої сили, то це буде складно зробити. Станом на лютий 2023 року загальна сума збитків, завдана інфраструктурі України через повномасштабне вторгнення росії, збільшилася ще на \$6 млрд і складає \$143.8 млрд (за вартістю заміщення) [1].

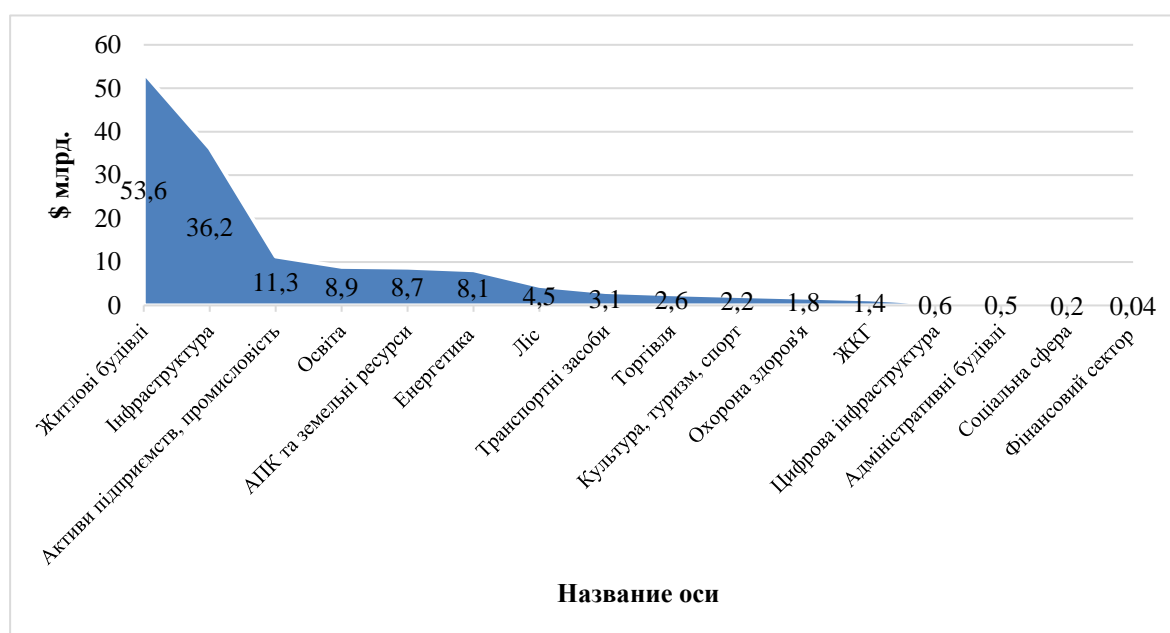

Рис. 1. Загальна оцінка збитків інфраструктури за галузями у грошовому виміру, станом на лютий 2023 року

Джерело: сформовано на основі [1]

За оцінкою експертів проекту KSE «росія заплатить» продовжують зростати збитки таких сфер як інфраструктура, освіта, енергетика, транспорт, торгівля та охорона здоров'я [1].

Все частіше лунають від наших західних партнерів плани про відновлення України. Пропоную розглянути план відновлення, який 4 липня український уряд презентував у швейцарському Лугано. Цей план розрахований не тільки на відновлення, а й для побудови нової, сучасної економіки для України.

Презентований у м. Лугано план відновлення України складається з 15 національних програм у різних секторах економіки та суспільного життя. Кожна містить низку ключових проєктів, починати реалізовувати які потрібно було вже у 2022 році. Обсяги фінансування програм різняться, однак сумарно в наступні десять років на них необхідно залучити близько 750 млрд дол. План відновлення України розрахований на десять років і має три етапи [2].

Таблиця 1

Перелік національних програм виглядає так

1. Оборона та безпека	близько 50 млрд дол.
2. Інтеграція з ЄС	до 1 млрд дол.
3. Довкілля та сталий розвиток	близько 20 млрд дол.
4. Енергетична безпека	близько 130 млрд дол.
5. Бізнес-середовище	близько 5 млрд дол.
6. Доступ до фінансування	близько 75 млрд дол.
7. Макрофінансова стабільність	60-80 млрд дол.
8. Сектори з доданою вартістю	близько 40-50 млрд дол.
9. Логістика та сполучення	120-160 млрд дол.
10. Модернізація регіонів та житлового будівництва	150-250 млрд дол.
11. Сучасна соціальна інфраструктура	30-35 млрд дол.
12. Освіта	до 5 млрд дол.
13. Охорона здоров'я	до 5 млрд дол.
14. Культура та спорт	15-20 млрд дол.
15. Соціальна підтримка та міграційна політика	до 7 млрд дол.

Джерело: сформовано на основі [2]

Постає питання: де взяти кошти? Пріоритетним джерелом мають стати російські репарації і заморожені активи країни-агресора та її олігархів. Міжнародні партнери повинні відіграти ключову роль у фінансуванні відбудови країни під час та після завершення війни.

За даними агентства Bloomberg, у Єврокомісії планують виділити на ці потреби 523 млрд дол. [2].

Наша держава не готова до повноцінного відтворення зазначеного плану дій, тому що має низку недоліків: потрібно провести інвестиційні реформи, які потрібні Україні для подальшого розвитку. Корупція – головний біль України, ми маємо погану репутацію, а в рейтингу «Індекс сприйняття корупції» Україна посіла 116-те місце зі 180 країн [3]. Виходячи з рейтингу, для подальшого розвитку, нам потрібно боротися з корупцією на всіх внутрішніх флангах в першу чергу. На мій погляд, також потрібно збільшити видатки на переозброєння сил оборони та розвиток оборонно-промислового комплексу.

Імперіалістичні погляди терористичної росії не згаснуть з поразкою, а тільки зі зміною керівництва та поглядів самих росіян, тому Україні треба бути готовою до життя з таким не стабільним сусідом. Головне – світ вірить у нашу перемогу, тому 2023 – це рік поступового відновлення економіки у воєнних умовах.

Список використаних джерел:

1. За рік повномасштабної війни росія завдала збитків інфраструктурі України на майже \$144 млрд. *KSE.UA*. 22 березня 2023 р. URL: <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/za-rik-povnomasshtabnoyi-viyni-rosiya-zavdala-zbitkiv-infrastrukturi-ukrayini-namayzhe-144-mlrd>.
2. План Маршалла з полів Луганю: як будуть відбудовувати Україну за 750 мільярдів доларів. *Економічна правда*. 05 липня 2022 р. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/07/5/688861>.
3. Україна піднялася в рейтингу «Індекс сприйняття корупції». *LB.UA*. 31 січня 2023 р. URL: https://lb.ua/news/2023/01/31/544297_ukraina_pidnyalasya_reytingu_indeks.html.